Europski parlament
2024-2029

USVOJENI TEKSTOVI

P10_TA(2026)0216

Izvješće Komisije o Crnoj Gori za 2025.

Rezolucija Europskog parlamenta od 17. lipnja 2026. o Izvješću Komisije o Crnoj Gori za 2025. (2025/2253(INI))

Europski parlament,

– uzimajući u obzir Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Europskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republike Crne Gore, s druge strane[1], koji je stupio na snagu 1. svibnja 2010.,

– uzimajući u obzir zahtjev Crne Gore za članstvo u Europskoj uniji od 15. prosinca 2008.,

– uzimajući u obzir Mišljenje Komisije od 9. studenoga 2010. o zahtjevu Crne Gore za članstvo u Europskoj uniji (COM(2010)0670), odluku Europskog vijeća od 17. prosinca 2010. o dodjeli statusa zemlje kandidatkinje Crnoj Gori te odluku Europskog vijeća od 29. lipnja 2012. o otvaranju pregovora o pristupanju EU-u s Crnom Gorom,

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2021/1529 Europskog parlamenta i Vijeća od 15. rujna 2021. o uspostavi Instrumenta pretpristupne pomoći (IPA III)[2],

– uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1449 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. svibnja 2024. o uspostavi Instrumenta za reforme i rast za zapadni Balkan[3],

– uzimajući u obzir zaključke predsjedništva sa sastanka Europskog vijeća održanog 19. i 20. lipnja 2003. u Solunu,

– uzimajući u obzir izjave sa sastanaka na vrhu EU-a i zapadnog Balkana održanih u Sofiji (Bugarska), Zagrebu (Hrvatska) i Brdu pri

---

1 SL L 108, 29.4.2010., str. 3., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2010/224/oj.
2 SL L 330, 20.9.2021., str. 1., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 SL L, 2024/1449, 24.5.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

Kranju (Slovenija) 2018., 2020. i 2021.,

– uzimajući u obzir sastanak čelnika zemalja zapadnog Balkana održan 1. srpnja 2025. u Skopju (Sjeverna Makedonija) o planu rasta za zapadni Balkan,

– uzimajući u obzir izjavu donesenu na sastanku na vrhu EU-a i zapadnog Balkana održanom 17. prosinca 2025.,

– uzimajući u obzir zaključke predsjedništva o proširenju od 16. prosinca 2025.,

– uzimajući u obzir Berlinski proces, pokrenut 28. kolovoza 2014.,

– uzimajući u obzir zaključke predsjedatelja sa sastanka na vrhu o Berlinskom procesu održanog 22. listopada 2025.,

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 6. listopada 2020. naslovljenu „Gospodarski i investicijski plan za zapadni Balkan” (COM(2020)0641),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. studenoga 2023. naslovljenu „Novi plan rasta za zapadni Balkan” (COM(2023)0691),

– uzimajući u obzir Komunikaciju Komisije od 20. ožujka 2024. o reformama i preispitivanjima politika prije proširenja (COM(2024)0146),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 8. srpnja 2025. naslovljenu „Izvješće o vladavini prava za 2025. – Stanje vladavine prava u Europskoj uniji” (COM(2025)0900) i prateći radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o vladavini prava za 2025. – Poglavlje o stanju vladavine prava u Crnoj Gori” (SWD(2025)0929),

– uzimajući u obzir komunikaciju Komisije od 4. studenoga 2025. naslovljenu „Komunikacija o politici proširenja EU-a za 2025.” (COM(2025)0690) i prateći radni dokument službi Komisije naslovljen „Izvješće o Crnoj Gori za 2025.” (SWD(2025)0754),

– uzimajući u obzir Komisijin pregled i procjenu zemalja od 2. lipnja 2025. koji se odnosio na program gospodarske reforme Crne Gore, kao i zajedničke zaključke ekonomskog i financijskog dijaloga s regionalnim partnerima od 13. svibnja 2025.,

– uzimajući u obzir ishod konferencija o pristupanju s Crnom Gorom od 22. lipnja 2021., 13. prosinca 2021., 29. siječnja 2024., 26. lipnja 2024., 16. prosinca 2024., 27. lipnja 2025., 16. prosinca 2025., 26. siječnja 2026. i 17. ožujka 2026.,

– uzimajući u obzir ishod 11. sastanka Vijeća EU-a i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje od 14. srpnja 2022.,

– uzimajući u obzir EU-ov popis nekooperativnih jurisdikcija u porezne

svrhe,

– uzimajući u obzir izjavu i preporuke s 23. i 24. sjednice Parlamentarnog odbora EU-a i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje, koje su održane 2. i 3. travnja 2025. te 18. i 19. rujna 2025.,

– uzimajući u obzir pristupanje Crne Gore NATO-u 5. lipnja 2017.,

– uzimajući u obzir svoje prethodne rezolucije o Crnoj Gori,

– uzimajući u obzir članak 55. Poslovnika,

– uzimajući u obzir izvješće Odbora za vanjske poslove (A10-0143/2026),

A. budući da je proširenje ključan instrument vanjske politike EU-a i strateško ulaganje u mir, sigurnost i blagostanje europskog kontinenta, osobito u kontekstu promijenjenog geopolitičkog okruženja i sigurnosnih izazova u Europi;

B. budući da se svaka zemlja kandidatkinja ocjenjuje na temelju vlastitih postignuća u ispunjavanju Kopenhaških kriterija, uz strogu, ali pravednu uvjetovanost i mjerljive rezultate, osobito u područjima vladavine prava i usklađenosti s vrijednostima EU-a te sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom;

C. budući da je Crna Gora 2008. podnijela zahtjev za članstvo u EU-u; budući da joj je 2010. dodijeljen status zemlje kandidatkinje; budući da su pregovori započeli 2012.; budući da je Vlada Crne Gore iznijela ambiciju da postane 28. država članica EU-a do 2028.;

D. budući da je Crna Gora zemlja kandidatkinja koja je ostvarila najveći napredak prema pristupanju EU-u; budući da je Crna Gora otvorila sva 33 pregovaračka poglavlja, od kojih su neka već zatvorena; budući da daljnji napredak ovisi o održivim rezultatima u provedbi reformi, osobito u poglavljima 23. i 24.;

E. budući da je EU najpouzdaniji partner Crne Gore i da 69 % građana te zemlje ima povjerenje u EU, što je među najvišim razinama povjerenja u EU u toj regiji; budući da se time povećava obveza političkih aktera da provedu odgovorne, dosljedne i djelotvorne reforme;

F. budući da je kontinuirani politički angažman zemalja kandidatkinja i EU-a ključan za održavanje dosljednosti, vjerodostojnosti, transparentnosti i ukupne djelotvornosti procesa proširenja; budući da bi se bilateralna pitanja trebala rješavati bilateralno te se ne bi trebala koristiti za blokiranje ili daljnje politiziranje procesa proširenja;

G. budući da je EU i dalje glavni gospodarski i financijski partner Crne

Gore te njezin najveći trgovinski partner; budući da je neometano funkcioniranje trgovinskih i prometnih tokova između Crne Gore i EU-a ključno za gospodarsku stabilnost, otpornost lanca opskrbe i postupnu integraciju te zemlje u unutarnje tržište EU-a;

H. budući da je stabilnost Crne Gore ključna za sigurnost zapadnog Balkana i EU-a; budući da bi vanjski politički projekti za ostvarivanje prekograničnog utjecaja na temelju etničke ili vjerske pripadnosti mogli ugroziti suverenitet i ustavni poredak zemalja u regiji; budući da je budućnost zapadnog Balkana u europskoj integraciji, a ne u konkurentnim geopolitičkim sferama utjecaja ni etnički uvjetovanim regionalnim vezama;

I. budući da je Crna Gora i dalje ranjiva na inozemne i domaće pokušaje manipuliranja informacijskim prostorom; budući da je Komisija naglasila da je potrebno onemogućiti inozemno upletanje i manipulaciju informacijama, uključujući dezinformacije, te ojačati društvenu otpornost; budući da Rusija pokušava povećati svoj utjecaj na zapadnom Balkanu, među ostalim u Crnoj Gori, strateškim promicanjem vjerske, kulturne i tzv. vrijednosne retorike u cilju oblikovanja javnog diskursa i podrivanja euroatlantske integracije;

J. budući da su, unatoč određenom institucijskom napretku, korupcija i organizirani kriminal i dalje prisutni u nekoliko sektora gospodarstva i javnih institucija Crne Gore;

K. budući da usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a u području oporezivanja i dobrog poreznog upravljanja predstavlja važan element financijske stabilnosti i povjerenja u kontekstu pristupanja EU-u;

Predanost pristupanju EU-u

1. pozdravlja postojan napredak Crne Gore u reformama povezanima s EU-om, koji se temelji na širokom političkom angažmanu i ambiciji da se pregovori dovrše do kraja 2026.; pozdravlja privremeno zatvaranje još šest pregovaračkih poglavlja 2025. i četiri poglavlja 2026., čime je ukupni broj povećan na 16; ponavlja svoju punu potporu budućnosti Crne Gore u Europskoj uniji; pozdravlja osnivanje ad hoc radne skupine u Vijeću za izradu ugovora o pristupanju s Crnom Gorom kao važan i pravodoban korak u unapređenju završne faze procesa pristupanja Crne Gore EU-u i ponovnom potvrđivanju predanosti EU-a proširenju;

2. ponovno potvrđuje da je Crna Gora i dalje predvodnica u procesu pristupanja EU-u i naglašava da se tempo i redoslijed proširenja moraju i dalje temeljiti na načelu pojedinačnih zasluga; naglašava da napredak prema članstvu treba ocjenjivati isključivo na temelju objektivnog ispunjavanja utvrđenih mjerila; poziva na to da kontinuirani rad na reformama bude popraćen jednako vjerodostojnom, predvidljivom i pravodobnom europskom perspektivom; naglašava da se integritet politike proširenja temelji

na dosljednosti, pravednosti i jednakom postupanju u skladu s dokazanom razinom spremnosti svakog kandidata;

3. pozdravlja široku i dosljednu javnu potporu građana Crne Gore na njezinu europskom putu, pri čemu velika većina građana izražava povjerenje u budućnost Crne Gore u EU-u;

4. potiče sve političke aktere da ostanu usredotočeni, zadrže zamah prema uspješnom zaključenju pristupnih pregovora i pojačaju napore za ostvarivanje potrebnih reformi; ističe potrebu za političkom stabilnošću i konstruktivnom međustranačkom suradnjom u tom pogledu; naglašava da istinski napredak ovisi o stvarnoj provedbi donesenih reformi i o trajnim mjerljivim rezultatima u području vladavine prava, uključujući donošenje pravomoćnih presuda u predmetima korupcije na visokoj razini i organiziranog kriminala; potiče Crnu Goru da dodatno unaprijedi provedbu mjerila za zatvaranje poglavlja, posebno za poglavlja 23. i 24.;

5. poziva sva državna tijela da djeluju u duhu institucionalne odgovornosti i osiguraju da političke razlike ne dovedu do odgađanja donošenja i provedbe reformi povezanih s EU-om; naglašava da očuvanje strateškog cilja članstva u EU-u mora ostati zajednički nacionalni prioritet koji je iznad interesa političkih stranaka; apelira na Skupštinu i Vladu Crne Gore da se pobrinu za to da se identitetskom politikom pozornost ne preusmjerava s programa EU-a i da se ne uvode napetosti u odnose sa susjedima kako bi se osiguralo da Crna Gora jasno ostane na putu prema Europskoj uniji;

6. potiče Crnu Goru, kao najnapredniju zemlju kandidatkinju, da nastavi imati konstruktivnu i stabilizirajuću ulogu u regiji i da svojim vodstvom pokaže da se suverenitet, građanski identitet i europska integracija međusobno nadopunjuju;

7. pozdravlja odlučnost Crne Gore u potpunom usklađivanju sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a, uključujući njegove mjere ograničavanja, posebno one koje se odnose na agresivni rat Rusije protiv Ukrajine, kao i njezin principijelan stav u Ujedinjenim narodima te sudjelovanje u misijama i operacijama EU-a za upravljanje krizama, kao i u misijama NATO-a i drugim međunarodnim multilateralnim misijama, uključujući pomorske snage EU-a Atalanta, Misiju Europske unije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine) i mirovne snage NATO-a na Kosovu; pohvaljuje odluku Skupštine Crne Gore da odobri sudjelovanje te zemlje u misiji EUMAM Ukraine; ponovno potvrđuje da je dosljedno usklađivanje Crne Gore sa zajedničkom vanjskom i sigurnosnom politikom EU-a, uključujući mjere ograničavanja protiv Rusije, ključan pokazatelj njezine strateške orijentacije; naglašava da taj pristup mora ostati nepromijenjen; naglašava da je nepokolebljiva predanost političkih predstavnika Crne Gore neovisnoj državnosti i strateškoj europskoj orijentaciji te zemlje i dalje ključni politički kriterij uz tehnička mjerila za reforme;

8. pozdravlja dijalog o sigurnosti i obrani između EU-a i Crne Gore, uključujući strukturirane rasprave o suradnji u području sigurnosti i obrane, otpornosti na nove prijetnje i suradnji u pogledu potpore Ukrajini;

9. pozdravlja odluku Skupštine Crne Gore da pošalje pripadnike svojih oružanih snaga da sudjeluju u misiji EUMAM Ukraine, čime se jasno pokazuje nepokolebljiva predanost podupiranju sigurnosnih prioriteta EU-a i NATO-a; podsjeća da je Crna Gora jedan od ključnih saveznika EU-a u regiji; pozdravlja odluku crnogorske vlade da ispuni obvezu izdvajanja 2 % BDP-a za obranu;

10. i dalje izražava duboku zabrinutost zbog stalnog i sve većeg inozemnog upletanja, aktivnosti destabilizacije, hibridnih prijetnji i kampanja dezinformiranja koje u Crnoj Gori provode akteri trećih zemalja u cilju podrivanja crnogorskih demokratskih institucija, društvene kohezije i strateške orijentacije prema članstvu u EU-u i NATO-u; naglašava da takvo upletanje izravno ugrožava vladavinu prava, demokratsko upravljanje i nacionalni suverenitet; posebno prima na znanje zlonamjerni utjecaj Kine, Rusije i Srbije;

11. s ozbiljnom zabrinutošću prima na znanje izvješća da su pristaše srbijanskog predsjednika Vučića otputovale u Tivat 3. lipnja 2026. u pokušaju destabilizacije Crne Gore i ometanja sastanka na vrhu EU-a i zapadnog Balkana; nadalje napominje da su neki od uključenih pojedinaca prethodno identificirani u provladinim mobilizacijama, da su bili uključeni u naporima za suzbijanje studentskih prosvjeda u Srbiji i da su imali evidenciju nasilnih kaznenih djela ili prekršaja; oštro osuđuje djelovanje struktura povezanih sa srpskom vladajućom strankom s ciljem destabilizacije Crne Gore i ugrožavanja njezina napretka prema pristupanju EU-u;

12. poziva na razvoj prilagođene potpore EU-a i NATO-a i njihovu pojačanu suradnju s Crnom Gorom kako bi se uspostavile snažnije mjere za suzbijanje takvih hibridnih prijetnji, inozemne manipulacije informacijama i prikrivenog političkog financiranja te kako bi se povećala društvena i institucionalna otpornost, uključujući jačanje kibernetičke sigurnosti, poboljšanje medijske pismenosti na svim razinama obrazovanja, osiguravanje odgovarajućeg osposobljavanja nastavnika i modernih nastavnih resursa, jačanje strateške komunikacije, poboljšanje kapaciteta za borbu protiv dezinformacija i jačanje transparentnosti vlasništva nad medijima; potiče Komisiju da osigura da Crna Gora može u potpunosti ostvariti korist od Europskog štita za zaštitu demokracije; poziva na snažnije mehanizme provjere i integriteta u sigurnosnim i obavještajnim službama Crne Gore;

13. izražava zabrinutost zbog političke instrumentalizacije vjerskih institucija koju provode vanjski akteri; naglašava da vjerske organizacije moraju djelovati transparentno i neovisno o inozemnom

političkom utjecaju, uz potpuno poštovanje ustavnog i sekularnog okvira Crne Gore;

14. poziva EU i Crnu Goru da nastave provoditi i da znatno ojačaju ciljanu stratešku komunikaciju o koristima proširenja i članstva u EU-u usvajanjem proaktivnijeg pristupa prilagođenog lokalnim uvjetima u bliskoj suradnji s nacionalnim institucijama i civilnim društvom; sa zabrinutošću prima na znanje da je u najnovijem posebnom istraživanju Eurobarometra samo 39 % građana Crne Gore navelo da se smatraju dobro ili vrlo dobro informiranima o EU-u;

15. pozdravlja aktivni angažman Skupštine Crne Gore u Parlamentarnom odboru EU-a i Crne Gore za stabilizaciju i pridruživanje;

16. pozdravlja održavanje foruma građana naslovljenog „Građani i građanke u srcu proširenja Europske unije” 20. i 21. rujna 2025. u Podgorici (Crna Gora);

17. pozdravlja proglašenje Nikšića Europskom prijestolnicom kulture 2030. i Podgorice Europskom prijestolnicom mladih 2028., čime je istaknuta uloga tih gradova u poticanju angažmana mladih, inovacija, kulturnih razmjena i jačanja veza između Crne Gore i EU-a;

Demokracija i vladavina prava

18. ističe važnost Skupštine Crne Gore u procesu pristupanja te naglašava njezinu ključnu ulogu u osiguravanju demokratske odgovornosti, parlamentarnog nadzora i transparentnosti zakonodavnog postupka; potiče konstruktivan dijalog i suradnju u cijelom političkom spektru s ciljem donošenja visokokvalitetnog zakonodavstva kojim se rješavaju ili znatno ublažavaju strukturni problemi i omogućuje napredak Crne Gore na njezinu pristupnom putu; naglašava da je bliska suradnja između Vlade i Skupštine Crne Gore ključna za pravodobnu i djelotvornu provedbu reformi; naglašava da ubrzanje zakonodavnog postupka ne bi trebalo ograničiti smislenu parlamentarnu raspravu ni ulogu oporbe te poziva na odgovarajuću ravnotežu između tempa reformi i kvalitete zakonodavnog nadzora;

19. pozdravlja izmjene izbornog zakona Crne Gore, posebno one koje se odnose na nadzor financiranja kampanja i medija, izborni integritet, rodne kvote na izbornim listama i uvođenje jedinstvenog izbornog dana za lokalne izbore; potiče Crnu Goru da se u potpunosti uskladi sa standardima EU-a i da u potpunosti provede sve preostale preporuke koje su izdali Ured za demokratske institucije i ljudska prava Organizacije za europsku sigurnost i suradnju i Skupina država protiv korupcije, posebno one u vezi s transparentnošću rashoda političkih stranaka, uključujući potrošnju sredstava namijenjenih ženskim organizacijama u političkim strankama, te političkim oglašavanjem na internetu, uključujući objavljivanje sponzora i kriterija za ciljanje publike, kao i one u vezi sa sprečavanjem zlouporabe državnih sredstava, ažuriranjem registra birača i

rješavanjem pitanja prijave prebivališta; podsjeća da bi se to trebalo postići transparentnim i uključivim postupkom savjetovanja sa svim relevantnim dionicima; poziva crnogorske vlasti da uoči izbora sustavno štite izborno informacijsko okruženje uspostavom kanala za brzu suradnju između izborne administracije, regulatornog tijela za medije i nadležnih tijela kako bi se otkrilo koordinirano dezinformiranje i nezakonito upletanje te odgovorilo na njih, uz potpuno poštovanje slobode izražavanja;

20. pozdravlja uključivanje Crne Gore u Izvješće Komisije o vladavini prava za 2025.;

21. poziva na brža imenovanja sudaca primjenom transparentnih postupaka koji se temelje na zaslugama, stručnosti i integritetu te koji su lišeni političkog utjecaja i kašnjenja u vremenu obrade, uključujući imenovanja u Ustavni sud te sudbena i tužiteljska vijeća, u potpunosti u skladu sa zahtjevima u pogledu mjerila za zatvaranje; ističe ključnu ulogu potpuno funkcionalnog Ustavnog suda za stabilnost pravnog poretka i izbornog okvira; izražava ozbiljnu zabrinutost zbog stalnih kašnjenja u imenovanju suca Ustavnog suda, čime se stvara rizik od ugrožavanja potpunog funkcioniranja jedne od ključnih institucija za zaštitu vladavine prava i integraciju u EU;

22. apelira na Crnu Goru da dodatno uskladi svoj pravni okvir s pravnom stečevinom EU-a i europskim standardima o neovisnosti, odgovornosti, nepristranosti, integritetu i profesionalnosti pravosuđa te da provede preostale preporuke; poziva na veću učinkovitost pravosudnog sustava, uključujući smanjenje broja neriješenih predmeta, posebno u predmetima povezanima s korupcijom i organiziranim kriminalom, što je ključno za jačanje povjerenja javnosti i ispunjavanje uvjeta za članstvo u EU-u; podsjeća da su za ispunjavanje mjerila za zatvaranje poglavlja potrebni dokazani rezultati u praksi, uključujući poboljšanje radnih uvjeta, dovoljan broj osoblja i djelotvorno upravljanje predmetima s obzirom na to da trajni strukturni nedostaci i dalje utječu na učinkovitost pravosuđa; pozdravlja mjere za povećanje privlačnosti karijera u pravosuđu; poziva na donošenje Zakona o plaćama i drugim pravima u vezi s obnašanjem pravosudne i ustavnosudske funkcije kako bi se osigurale primjerene, stabilne i predvidljive plaće i radni uvjeti sudaca i državnih odvjetnika, koji su ključni za zaštitu njihove neovisnosti i pravilnog funkcioniranja pravosudnog sustava;

23. napominje da su stručnjaci iz civilnog društva izrazili ozbiljnu zabrinutost u pogledu sadržaja vladinih nacrta izmjena koje se odnose na Tužiteljsko vijeće jer smatraju da se njima ne povećava njegova neovisnost i da bi se čak moglo otežati osiguravanje istinski neovisnog članstva u tom vijeću; sa zabrinutošću prima na znanje donošenje izmjena Zakona o unutarnjim poslovima i Zakona o Agenciji za nacionalnu sigurnost unatoč snažnim kritikama oporbe i civilnog društva; poziva na transparentne postupke te na istinsku suradnju i savjetovanje, posebno o svim zakonima koji se odnose na

proces integracije u EU, sa svim relevantnim dionicima, uključujući oporbu, pravne stručnjake i Komisiju;

24. oštro osuđuje česti politički i javni pritisak na suce i državne odvjetnike te poziva nadležne institucije da brzo i djelotvorno reagiraju kako bi zaštitile njihovu neovisnost i integritet;

25. poziva na daljnje poboljšanje rezultata u istragama i kaznenom progonu u predmetima korupcije na visokoj razini, uključujući oduzimanje imovine; potiče Crnu Goru da intenzivira proaktivnu istragu i kazneni progon korupcije na visokoj razini te da ojača kapacitete i uspješnost pravosudnih tijela i tijela za borbu protiv korupcije; napominje da Agencija za sprečavanje korupcije i dalje ima nedostatke u vodstvu, ograničen broj osoblja i nedovoljnu financijsku neovisnost, što ograničava njezin ukupni učinak, te poziva na poduzimanje mjera kako bi se osigurala njezina potpuna operativna, financijska i funkcionalna neovisnost u skladu s europskim standardima; poziva na daljnje usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a i standardima EU-a u borbi protiv korupcije te potiče Crnu Goru da provede sve preostale preporuke u tom području;

26. poziva na sveobuhvatne politike integriteta kako bi se agencije za izvršavanje zakonodavstva i pravosuđe zaštitili od korupcije i organiziranog kriminala; poziva na uspostavu disciplinskih mehanizama te jačanje i povećanje učinkovitosti mehanizama etičke odgovornosti, posebno u predmetima koji uključuju neprijavljivanje imovine, kako bi se osigurala smislena i djelotvorna odgovornost u praksi; pozdravlja napredak postignut u područjima kao što su propisi o lobiranju, zaštita zviždača i transparentnost javne nabave, koji pokazuje da ciljane i pravilno provedene reforme mogu donijeti konkretne rezultate;

27. potiče Crnu Goru da poveća učinkovitost kaznenog progona i sudskih postupaka za teški i organizirani kriminal kako bi se ostvarili dobri rezultati u pravomoćnim presudama i oduzimanju imovine; napominje da je Crna Gora ostvarila znatan napredak u poboljšanju okvira za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma, kao i u provedbi sankcija EU-a;

28. pozdravlja aktualnu suradnju Crne Gore s Frontexom, Europolom, Eurojustom i Agencijom Europske unije za osposobljavanje u području izvršavanja zakonodavstva u borbi protiv prekograničnog kriminala, uključujući trgovinu oružjem, drogom i ljudima, te u borbi protiv terorizma i ekstremizma; ističe potrebu za jačanjem suradnje u području borbe protiv droga;

29. ponovno poziva Crnu Goru da svoju viznu politiku u potpunosti uskladi s viznom politikom EU-a, posebno u pogledu zemalja koje predstavljaju sigurnosni rizik; prima na znanje odluku crnogorske vlade iz 2025. da ukloni nekoliko zemalja sa svojeg popisa zemalja

čijim državljanima nisu potrebne vize; podsjeća da je to zahtjev u pogledu mjerila za zatvaranje poglavlja 24.;

30. naglašava važnost transparentne i odgovorne javne uprave, jačih administrativnih kapaciteta i profesionalne javne službe koja se temelji na zaslugama; sa zabrinutošću napominje da kontinuirano masovno zapošljavanje u javnoj upravi bez transparentnih kriterija i jasnih procjena potreba potkopava načela zapošljavanja na temelju zasluga i profesionalizacije; poziva na daljnju depolitizaciju imenovanja viših državnih službenika, uvođenje jasnih mehanizama ocjenjivanja koji se temelje na uspješnosti i kontinuitet stručnosti;

Temeljne slobode i ljudska prava

31. izražava žaljenje zbog toga što su nacionalne manjine i ranjive skupine, uključujući Rome i Egipćane, osobe s invaliditetom i pripadnike zajednice LGBTIQ+, u Crnoj Gori još uvijek izložene diskriminaciji, govoru mržnje, osobito na internetu, i zločinima iz mržnje; pozdravlja nedavno donošenje Zakona o zaštiti jednakosti i zabrani diskriminacije; poziva na bolju primjenu jednakog postupanja prema etničkim zajednicama kako bi se svim etničkim, vjerskim i društvenim skupinama zajamčila jednaka prava i mogućnosti te omogućilo da u potpunosti i učinkovito sudjeluju u društvenom, političkom i gospodarskom životu; uviđa da je zaštita prava manjina ključna za poticanje socijalne kohezije, demokratskog upravljanja i poštovanja europskih vrijednosti; potiče Crnu Goru da donese i provede sveobuhvatno zakonodavstvo i politike kojima se sprečava diskriminacija te promiče uključivosta;

32. poziva Crnu Goru da u potpunosti provede Zakon o životnom partnerstvu lica istog pola;

33. poziva Crnu Goru da provede strategiju deinstitucionalizacije za osobe s invaliditetom, kao i snažan sustav zaštite djece utemeljen na skrbi u zajednici;

34. prepoznaje multietnički karakter crnogorskog društva i poziva na veće poštovanje svih jezika, tradicija i kulturne baštine lokalnih zajednica i nacionalnih manjina; poziva Crnu Goru da uloži više napora u cilju nediskriminirajuće uporabe manjinskih jezika u obrazovanju te u tome posvećenom medijskom prostoru u državi kao i u lokalnim medijima; poziva na poštovanje multietničkog identiteta Boke kotorske, posebno priznavanjem kulturne baštine autohtone zajednice; izražava duboku zabrinutost zbog golemih građevinskih radova koji su u tijeku na lokaciji UNESCO-a u Kotorskom zaljevu, što utječe na očuvanje baštine i zaštitu prirodnog lokaliteta, te poziva na finalizaciju pravne zaštite parka Miločer;

35. ističe potrebu za osjetljivim i uključivim rješavanjem rasprava povezanih s identitetom kako bi se spriječila polarizacija i postigao širok konsenzus o pitanjima od ključne važnosti za identitet, neovisnost, suverenitet i europski put Crne Gore; ponovno izražava

zabrinutost zbog pokušaja izmjene zakona o crnogorskom državljanstvu u Skupštini, što bi moglo imati ozbiljne i dugoročne posljedice za proces donošenja odluka u zemlji i njezin identitet; potiče vlasti da se nastave savjetovati i koordinirati s EU-om o svim mogućim promjenama zakonodavstva kako bi se osigurala njegova potpuna usklađenost s pravnom stečevinom EU-a i međunarodnim standardima te poštovanje temeljnih prava;

36. oštro osuđuje svaki govor mržnje, uključujući na internetu, i zločine iz mržnje; pozdravlja povećanje broja kaznenih progona zbog rasizma i govora mržnje, ali izražava zabrinutost zbog nedovoljnog djelovanja protiv govora, javnih izjava ili simboličnih djela kojima se veličaju ratni zločinci ili iskrivljuju povijesne činjenice; potiče Crnu Goru da pojača svoj institucijski odgovor na govor mržnje, osigura učinkovite istrage i kazneni progon i da se u potpunosti uskladi s pravnom stečevinom EU-a;

37. potiče Crnu Goru da osigura djelotvornu primjenu svojih okvira za temeljna prava, uključujući pristup pravosuđu i zaštitu ranjivih osoba, te da provede sve preporuke međunarodnih nadzornih tijela;

38. naglašava potrebu za rješavanjem problema diskriminacije žena, posebno onih iz manjinskih skupina; izražava zabrinutost zbog dječjih brakova koji nerazmjerno pogađaju djevojčice iz romske i egipćanske zajednice u Crnoj Gori; žali zbog raširene prirode rodno uvjetovanog nasilja i stavova kojima se okrivljuju žrtve, kao i zbog rodno uvjetovanog govora mržnje i dezinformacija, među ostalim na internetu, posebno prema ženama u javnom i političkom životu; potiče Crnu Goru da na odgovarajući način financira, koordinira i provodi svoj okvir za rodnu ravnopravnost; poziva nadležna tijela na bolje praćenje i da uspostave sustave potpore za žrtve rodno uvjetovanog nasilja i nasilja u obitelji; poziva na bolje prikupljanje podataka o nasilju u kućanstvu i rodno uvjetovanom nasilju, prihodima i plaćama te zdravlju i socijalnoj sigurnosti; poziva crnogorske vlasti da osiguraju veće političko sudjelovanje žena:

39. prima na znanje politiku nulte tolerancije Crne Gore prema nasilju nad novinarima i osuđuje zastrašivanje i sve slučajeve snažnih verbalnih napada javnih dužnosnika i političkih stranaka na medije i predstavnike civilnog društva, posebno žene koje rade u medijima i borce za ljudska prava; izražava zabrinutost zbog instrumentalizacije neformalnih poziva i istražnih intervjua protiv novinara, kolumnista i aktera civilnog društva zbog njihova kritiziranja javnih dužnosnika; poziva na brzu i učinkovitu provedbu zakona i učinkovitu sudsku zaštitu, dajući prednost provođenju istraga te potpunom i učinkovitom daljnjem postupanju u vezi s neriješenim slučajevima, kao što je ubojstvo Duška Jovanovića, kao i na odvraćajuće sankcije; napominje da crnogorski pravni sustav nema posebnu definiciju ili ubrzani postupak za utvrđivanje i odbacivanje strateških tužbi protiv javnog sudjelovanja te poziva na uspostavu takvih mehanizama;

40. naglašava važnu ulogu slobodnih i pluralističkih medija kao temeljnog stupa demokratskog društva; podsjeća da je osiguravanje neovisnosti javne radiotelevizije i regulatornog tijela za medije i dalje mjerilo za zatvaranje poglavlja 23.; ističe važnost osiguravanja potpunog vlasništva nad medijima i transparentnosti financiranja, među ostalim za internetske medijske kuće; pozdravlja nedavno imenovanje članova u Vijeće Agencije za audiovizualne medijske usluge i naglašava da Agencija mora moći djelovati neovisno i bez političkog utjecaja; izražava zabrinutost zbog kontinuiranog političkog utjecaja na javnu radioteleviziju i poziva vlasti da poštuju sudske postupke, ponovno uspostave zakonitost i zajamče institucionalnu i uredničku neovisnost radiotelevizije; poziva Crnu Goru da uskladi svoje zakonodavstvo o medijima s Europskim aktom o slobodi medija[4] i da poveća otpornost na strane utjecaje i dezinformacije; poziva na potpunu transparentnost struktura vlasništva nad medijima i stranih izvora financiranja, posebno kada su povezani s političkim akterima ili stranim državnim interesima, kako bi se spriječio prikriveni vanjski utjecaj na javni diskurs Crne Gore;

41. pozdravlja dinamično i konstruktivno civilno društvo Crne Gore koje ima ključnu i pozitivnu ulogu u procesu reformi; poziva na smisleno uključivanje civilnog društva u oblikovanje politika, među ostalim osiguravanjem sustavnijeg sudjelovanja i pravodobnog pristupa relevantnim informacijama; potiče vlasti da osiguraju da se pri izradi zakonodavstva povezanog s pristupanjem EU-u ne zaobilaze zahtjevi za javno savjetovanje i utvrđeni standardi participativnog upravljanja; poziva na nastavak rada Vijeća za suradnju između vlade i nevladinih organizacija nakon duge stanke u cilju izgradnje suradničkih odnosa i istinskog uključivanja civilnog društva u transparentan zakonodavni postupak od rane faze;

42. snažno potiče Crnu Goru da u potpunosti provede sve preporuke Europskog odbora za sprečavanje mučenja i neljudskog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja. sa zabrinutošću prima na znanje sve veći broj pritužbi na mučenje i prisiljavanje na izjave, broj neriješenih predmeta i ograničenu primjenu zaštitnih mjera kao što je audiovizualno snimanje ispitivanja; žali zbog nedosljednih suspenzija i stegovnih postupaka, kao i zbog blagih sankcija u slučajevima lošeg postupanja policije, te poziva na brze, učinkovite i nepristrane istrage;

Pomirenje i dobrosusjedski odnosi

43. pozdravlja činjenicu da je Crna Gora 5. lipnja 2026. u Tivtu bila domaćin sastanka na vrhu EU-a i zapadnog Balkana, koji nudi važnu

---

[4] Uredba (EU) 2024/1083 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. travnja 2024. o uspostavi zajedničkog okvira za medijske usluge na unutarnjem tržištu i izmjeni Direktive 2010/13/EU (Europski akt o slobodi medija) (SL L, 2024/1083, 17.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj).

platformu za jačanje regionalne suradnje, napredak u planu pristupanja, poboljšanje gospodarske integracije i svladavanje zajedničkih izazova;

44. ističe ključnu ulogu dobrosusjedskih odnosa i regionalne suradnje u procesu proširenja; podsjeća da su dobrosusjedski odnosi jedan od ključnih kriterija za ocjenjivanje napretka u procesu pristupanja Crne Gore, u skladu s pregovaračkim okvirom EU-a; poziva na konstruktivna rješenja, u duhu uzajamnog poštovanja, za neriješena bilateralna pitanja, pri čemu su interesi građana prioritet; podsjeća da bi trebalo izbjegavati korištenje neriješenih bilateralnih i regionalnih sporova za blokiranje procesa pristupanja zemalja kandidatkinja; pozdravlja bilateralna savjetovanja između Hrvatske i Crne Gore kao konstruktivan mehanizam za rješavanje otvorenih pitanja i jačanje povjerenja;

45. pohvaljuje Crnu Goru za njezin dosljedan napredak u rješavanju predmeta ratnih zločina u zemlji; napominje, međutim, da od lipnja 2024. Ured posebnog državnog odvjetništva nije otvorio nikakve nove istrage niti podigao optužnice u slučajevima ratnih zločina te da nije postignut napredak u pogledu zapovjedne odgovornosti; ističe da je potrebno pojačati napore i nastaviti ostvarivati vjerodostojne i održive rezultate u pogledu djelotvornih istraga, kaznenog progona i suđenja u predmetima ratnih zločina, među ostalim u predmetima na visokoj razini, u skladu s međunarodnim pravom i standardima; u tom pogledu ističe važnost pristupa arhivima;

46. potiče Crnu Goru da nastavi primjenjivati proaktivan pristup kako bi se žrtvama osigurao pristup pravosuđu i odšteti, uključujući institucionalnu potporu te odgovarajuću i pravednu naknadu za sve osobe koje su bile ratni zarobljenici u logorima u Crnoj Gori tijekom 1990-ih; pozdravlja regionalnu suradnju u tim pitanjima i poziva na potpunu suradnju u regiji i s državama članicama EU-a, uključujući razmjenu dokaza i pojašnjenje sudbine nestalih osoba; pozdravlja uhićenje osobe osuđene u odsutnosti za ratne zločine nad ratnim zarobljenicima, provedeno u Crnoj Gori na zahtjev Republike Hrvatske, i pohvaljuje suradnju između nadležnih tijela obiju zemalja u tom slučaju;

47. ponovno izražava zabrinutost zbog toga što određeni politički akteri promiču politički revizionizam, kojim se potkopava odgovornost i produbljuju društvene podjele; oštro osuđuje svako veličanje ratnih zločinaca i javno negiranje ratnih zločina;

48. izražava zabrinutost zbog toga što se u regiji promiču političke ideje i retorika kojima se zagovara prekogranično ujedinjenje ili koordinacija na temelju etničkog identiteta, uključujući takozvani „srpski svijet”, i koje dovode u pitanje suverenitet i teritorijalnu cjelovitost susjednih država; poziva sve regionalne aktere da poštuju neovisnost Crne Gore i da se suzdrže od uplitanja u njezine unutarnje poslove; naglašava da je takva retorika nespojiva s načelima

dobrosusjedskih odnosa i procesom pristupanja EU-u; naglašava da budućnost zapadnog Balkana počiva na integraciji u EU, a ne konkurentnim geopolitičkim sferama utjecaja;

49. ponovno poziva na to da se otvore arhivi bivših jugoslavenskih republika i da se omogući pristup dosjeima bivše jugoslavenske tajne službe (UDBA-e) i tajne službe Jugoslavenske narodne armije (KOS-a) kako bi se temeljito istražili i riješili zločini iz komunističkog razdoblja;

50. poziva na rješavanje neriješenih imovinskih pitanja; naglašava da je rješavanje otvorenih pitanja vlasničkih prava, uključujući povrat imovine, od temeljne važnosti za ispunjavanje obveza Crne Gore iz poglavlja 23. te je i dalje ključno mjerilo za zaključenje pregovora u području temeljnih prava;

Socioekonomske reforme

51. pozdravlja angažman Crne Gore u Planu rasta EU-a za zapadni Balkan; pohvaljuje njezin napredak u provedbi programa reformi, za koji je isplaćeno 18 milijuna EUR, te potiče daljnju provedbu mjera; naglašava važnost mjerljivih i održivih rezultata u provedbi reformi, osobito u području vladavine prava i upravljanja javnim financijama;

52. i dalje potiče Crnu Goru da u potpunosti i učinkovito iskoristi sva sredstva EU-a koja su joj dodijeljena, među ostalim poboljšanjem administrativnih kapaciteta, ubrzavanjem programiranja i ugovaranja te poboljšanjem koordinacije; ističe važnost širokog i smislenog sudjelovanja dionika, uključujući lokalne vlasti, poslovna udruženja, socijalne partnere i civilno društvo, u svim fazama, među ostalim u osmišljavanju mjera reforme, provedbi projekata i praćenju rezultata; podsjeća na uvjetovanost financijske potpore EU-a, pri čemu financiranje ovisi o postizanju konkretnog napretka u reformama i poštovanju vladavine prava;

53. pozdravlja operativno sudjelovanje Crne Gore u jedinstvenom području plaćanja u eurima (SEPA), što je ključan korak prema dubljoj financijskoj integraciji s EU-om i nižim transakcijskim troškovima za građane i poduzeća; prima na znanje početne nalaze koji pokazuju znatne uštede u transakcijskim troškovima od početka primjene SEPA-e u listopadu 2025.;

54. pozdravlja prijedlog Komisije o otvaranju pregovora s partnerima sa zapadnog Balkana, uključujući Crnu Goru, radi proširenja EU-ova sustava „u roamingu kao kod kuće”, čime bi se građanima i poduzećima omogućilo da iskoriste prednosti neometane mobilne povezivosti po domaćim cijenama u cijelom EU-u i na zapadnom Balkanu, čime bi se potaknuli međuljudski kontakti, ojačale gospodarske veze, poduprle obrazovne razmjene i potpomogao turizam; naglašava da je ta inicijativa konkretan korak prema dubljoj pretpristupnoj integraciji, da podupire prekogranične društvene i gospodarske veze te da donosi opipljive koristi za građane znatno

prije punopravnog članstva u EU-u; pozdravlja odobrenje Vijeća za otvaranje pregovora o proširenju režima „u roamingu kao kod kuće” na partnere sa zapadnog Balkana te poziva na pravodobno sklapanje bilateralnih sporazuma s tim partnerima;

55. prima na znanje gospodarski rast Crne Gore i potiče je da nastavi s fiskalnom disciplinom, strukturnim reformama, poboljšanim upravljanjem i mjerama za poticanje konkurentnosti, rasta privatnog sektora, stranih ulaganja te društvenog i gospodarskog razvoja; potiče Crnu Goru da uskladi carinske, socijalne i porezne politike sa standardima EU-a, uključujući transparentnost i učinkovitu razmjenu poreznih informacija, kako bi se ostvario napredak u okviru poglavlja 16.; poziva Crnu Goru da se uskladi s okvirom EU-a za provjeru izravnih stranih ulaganja, posebno u strateškim sektorima kao što su energetika, telekomunikacije, kritična infrastruktura i mediji, kako bi se spriječile strateške ovisnosti i zaštitila kritična infrastruktura i ključni gospodarski sektori; pozdravlja organizaciju prve investicijske konferencije EU-a i Crne Gore kao snažnog pokazatelja produbljivanja gospodarskih veza;

56. poziva Crnu Goru da potiče digitalizaciju javnih usluga i poboljša strukovno osposobljavanje povezano s poslovanjem; naglašava da se mora osigurati zaštita osobnih i osjetljivih podataka građana u svim digitalnim sustavima; pozdravlja pozive na integraciju svih zemalja zapadnog Balkana u jedinstveno digitalno tržište EU-a prije članstva u EU-u;

57. potiče Crnu Goru da intenzivira borbu protiv korupcije u javnoj nabavi jačanjem pravnog okvira i poboljšanjem otkrivanja nepravilnosti te je poziva da osigura da svi međuvladini sporazumi budu u potpunosti u skladu s pravilima i načelima EU-a;

Energija, okoliš i povezanost

58. potiče Crnu Goru da pojača napore za održivu i zelenu tranziciju te da konačno donese i provede svoj nacionalni energetski i klimatski plan; naglašava važnost energetske sigurnosti, diverzifikacije izvora opskrbe, smanjenja strateške ovisnosti o vanjskim akterima i potpune integracije u regionalno i europsko energetsko tržište; poziva na potpuno usklađivanje s paketom mjera za integraciju sektora električne energije i na snažnije mjere energetske učinkovitosti; poziva na usklađivanje sa standardima sigurnosti opskrbe EU-a i na primjenu transparentnih postupaka nabave;

59. poziva Crnu Goru da uloži veće napore u ispunjavanje mjerila za zatvaranje poglavlja 27. i da ubrza usklađivanje s pravnom stečevinom EU-a i njezinu djelotvornu provedbu u svim relevantnim sektorima, među ostalim u pogledu kvalitete zraka, vode, zaštite prirode, gospodarenja otpadom i klimatskih promjena, te da donese strategije i akcijske planove za kvalitetu zraka i zaštitu prirode te lokalne planove gospodarenja otpadom; pozdravlja činjenicu da se

Crna Gora pridružila programu EU-a LIFE; poziva sve strane da postignu dogovor o postrojenju za pročišćavanje otpadnih voda u općini Zeta na način kojim se uvažava potreba za njegovom izgradnjom i uzima u obzir zabrinutost lokalnog stanovništva;

60. poziva Crnu Goru da zaštiti područja visoke vrijednosti u pogledu biološke raznolikosti, uključujući područja Smaragdne mreže i ona s budućom oznakom Natura 2000, osiguravajući njihovu pravnu zaštitu i usklađenost s relevantnim direktivama EU-a; poziva Crnu Goru da znatno ubrza uspostavu i provedbu mreže Natura 2000 u potpunosti u skladu s pravnom stečevinom EU-a i da osigura da se utvrđivanje, određivanje i upravljanje zaštićenim područjima temelji na znanstvenim kriterijima i na transparentnim postupcima javnog savjetovanja; poziva na snažniju provedbu zakonodavstva o dobrobiti životinja;

61. poziva Crnu Goru da poveća svoje administrativne i inspekcijske kapacitete na nacionalnoj i lokalnoj razini te da poboljša međuinstitucijsku koordinaciju i proces donošenja odluka o infrastrukturnim projektima, uključujući uspostavljanje djelotvorne koordinacije između strateških i drugih vrsta procjene utjecaja na okoliš i odgovarajućih ocjena prihvatljivosti; poziva Crnu Goru da svoju prometnu politiku preusmjeri na održivu i pametnu mobilnost;

62. naglašava važnost regionalne prometne i energetske povezanosti kao ključnog elementa gospodarskog razvoja i stabilnosti zapadnog Balkana te potiče projekte koji jačaju integraciju s državama članicama EU-a; zabrinut je zbog nedavnih blokada profesionalnih vozača iz zemalja zapadnog Balkana na graničnim prijelazima u schengensko područje u vezi s provedbom sustava ulaska/izlaska EU-a od listopada 2025.; ističe da bi dugotrajni poremećaji mogli negativno utjecati na lance opskrbe, trgovinske tokove i gospodarske odnose između EU-a i Crne Gore; poziva Komisiju da u bliskoj suradnji s državama članicama procijeni moguća pragmatična i pravno utemeljena rješenja kojima se uspostavlja ravnoteža između operativne stvarnosti u prometnom sektoru i potrebe za očuvanjem cjelovitosti schengenske pravne stečevine, osiguravajući odgovarajuće zaštitne mjere i sprečavajući svaku zlouporabu;

°

° °

63. nalaže svojoj predsjednici da ovu Rezoluciju proslijedi Vijeću, Komisiji, potpredsjednici Komisije / visokoj predstavnici Unije za vanjske poslove i sigurnosnu politiku te vladama i parlamentima država članica te da je prevede na crnogorski jezik i proslijedi predsjedniku, Vladi i Skupštini Crne Gore.